

при оцінюванні поточної роботи студентів на практичних заняттях шкала: менше 3,0—0 балів; від 3,0 до 3,4—5 балів; від 3,5 до 3,9—10 балів; від 4,0 до 4,5—15 балів; від 4,6—20 балів. При цьому реалізація прав студентів на отримання максимальної кількості балів за поточну успішність реалізується також шляхом можливості виконання та захисту самостійного індивідуального практичного завдання, що передбачає можливість отримати ще до 10 балів (таке завдання оцінюється у 0, 6, 8, 10 балів).

Таким чином, реалізація прав студентів на отримання максимальної кількості балів за поточну успішність з дисципліни «Фінансовий аналіз» реалізується через: 1) отримання максимальної кількості балів за демонстрування знання матеріалу на рівні не нижче за задовільний (0—20 балів); 2) належне виконання і захист самостійного індивідуального практичного завдання (0—10 балів); виконання двох модульних завдань (0—20 балів).

Пропонована нами система оцінювання знань студентів з дисципліни «Фінансовий аналіз» протягом семестру спонукає студента активніше працювати над підготовкою до практичних занять та вирішувати додаткові задачі. Досвід її використання свідчить, що саме така система надає можливість реалізації прав студентів на отримання максимальної кількості балів за поточну успішність і пропонується до використання при оцінюванні їх знань. Ефективність такої системи підтверджують результати поточного, а також підсумкового оцінювання знань студентів з дисципліни «Фінансовий аналіз» у першому семестрі 2009—2010 навчального року.

Пислиця А. В., старший викладач,
кафедра фінансів

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Дисципліна «Податкова система» вивчається студентами фінансово-економічного факультету на 4-му курсі, підсумковий контроль проходить у формі державного іспиту. Це зумовлює, по-перше, особливу важливість даного навчального предмету, а

по-друге, наявність у студентів до моменту вивчення курсу «Податкова система» знань з переважної більшості фахових дисциплін бакалаврського рівня, що дозволяє їм виконувати більш складні та творчі завдання.

Перелік інноваційних технологій, що можна використовувати при проведенні семінарських занять, є доволі широким, тому розглянемо лише ту їх частину, що була використана нами при проведенні *підсумкового семінарського заняття* з «Податкової системи» **на тему «Податок на додану вартість та акцизний збір, мито»**. Підкреслимо, що заняття є саме підсумковим, тобто студентами вже опановано необхідний програмний матеріал (засвоєно теоретичні положення, є навички розв'язання практичних задач з використанням положень чинного податкового законодавства), і тому це дає час та можливість перейти до більш творчих завдань та поглиблення наукових знань студентів.

При проведенні заняття як викладачем, так і студентами використовувалася мультимедійна техніка, що полегшувало процес сприйняття інформації.

Заняття містить у собі такі інноваційні структурні компоненти:

- *Анкетування присутніх*. Кожному присутньому відповідальним за анкетування студентом роздається анкета і пропонується дати коротку відповідь «Так/ні» на поставлені у ній питання: **1.** Чи приведе зростання ставок акцизного збору на алкоголь і тютюн до зменшення їх споживання? **2.** Чи потрібно знижувати ставку ПДВ в Україні? **3.** Чи доцільною є заміна ПДВ на інший податок? Далі анкети збираються та передаються лічильній комісії.

- *«Згадаємо та розгадаємо»*. Пропонується розгадати кросворд, де зашифровані основні поняття по темі заняття.

- *«Законодавство знай! Таких помилок не допускай»*. Використовується метод конкретних ситуацій: на розгляд присутнім пропонуються короткі практичні ситуації та запитання до них, на які треба дати обґрунтовану відповідь.

- *Розгадайте ребус!* За допомогою проєктора демонструються ребуси, що відображають основні поняття пов'язані зі справлянням мита.

- *Презентація аналітичного матеріалу «Акцизний збір в Україні та в світі»*.

- *Експертна оцінка на тему «Дискусійні питання підвищення ставок акцизного збору в Україні»*.

- *Обговорення виділених дискусійних питань*.

- *Відеоматеріал «А як вважають наші студенти?»*. Групою ініціативних студентів був підготовлений 10-хвилинний відеоролик, який презентував думку студентів нашого ВНЗ, щодо одного з проблемних і дискусійних питань, винесених на заняття, а саме: «Чи приведе зростання ставок акцизного збору на алкоголь і тютюн до зменшення їх споживання?»

- *Повторне анкетування* проводилося за тими ж питаннями, з метою виявити, як змінилася думка аудиторії під впливом прослуханого та побаченого матеріалу та проведеної дискусії.

- *Вікторина «Особливості справляння непрямих податків за кордоном»*. Проводиться спеціально після повторного анкетування, щоб надати час лічильній комісії підрахувати та проаналізувати отримані результати. Вікторина була підготовлена студентами іншої академічної групи, що дає такі переваги: незнайомі ведучі сприймаються більш серйозно ніж одногрупники, питання вікторини є невідомими для студентів (оскільки податкові системи зарубіжних країн вивчають у межах курсу дуже стисло, студентів заздалегідь було попереджено про необхідність опрацювати додаткову літературу з цього питання). Вікторину проводить два студенти — Ведучий та його Помічник, які пропонують студентам поділитися на міні-групикоми, обравши для себе назву. Далі Ведучий пропонує питання (читає вголос, крім того запитання висвічується на слайді презентації). Помічник слідує за дотриманням правил: хто перший підняв руку, висловивши цим бажання дати відповідь; за правильні відповіді надає картки, що свідчать про певну кількість балів, тощо.

- *Оголошення результатів анкетування*. Опрацювання анкет показало, що завдяки додатково отриманій протягом заняття інформації думка частини присутніх змінилася.

- *Доповідь на тему «ПДВ: проблеми законодавства»*.

- *Доповідь на тему «Досвід країн західної Європи у сфері боротьби з маніпуляціями в сфері оподаткування доданої вартості»*.

- *Доповідь на тему «Можливість заміни ПДВ в Україні»*.

Три останні структурні компоненти заняття (доповіді з проблемних питань) є варіативними, їх наявність залежить від залишку часового ресурсу.

Саме такі форми проведення занять дозволяють, на нашу думку, найбільш повно розкрити творчий та науковий потенціал нашого студентства.